

DECIZII

DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2019/1287 A COMISIEI

din 26 iulie 2019

privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia

[notificată cu numărul C(2019) 5900]

(Numai textul în limba greacă este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară ⁽¹⁾, în special articolul 2 alineatul (1),

întrucât:

- (1) Ca urmare a expirării asistenței financiare din partea Mecanismului european de stabilitate la 20 august 2018, Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1192 a Comisiei ⁽²⁾ a activat o supraveghere mai strictă pentru Grecia pentru o perioadă de șase luni, începând cu 21 august 2018. Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/338 a Comisiei ⁽³⁾ a prelungit perioada respectivă pentru o perioadă suplimentară de șase luni, începând cu 21 februarie 2019.
- (2) Începând cu 2010, Grecia a beneficiat de o asistență financiară considerabilă și, prin urmare, datoriile restante ale Greciei față de statele membre din zona euro, de Fondul european de stabilitate financiară și de Mecanismul european de stabilitate se ridică, în total, la 243 700 de milioane EUR. Grecia a primit sprijin financiar din partea partenerilor săi europeni în condiții preferențiale, iar pentru a pune datoria pe o bază mai sustenabilă au fost adoptate măsuri specifice în 2012 și, din nou, de către Mecanismul european de stabilitate, în 2017. La 22 iunie 2018, în cadrul Eurogrupului s-a ajuns la un acord politic cu privire la punerea în aplicare a unor măsuri suplimentare menite să asigure sustenabilitatea datoriei. Printre acestea se numără prelungirea scadenței medii ponderate cu o perioadă suplimentară de 10 ani, amânarea plății dobânzii și a amortizării cu încă 10 ani, precum și punerea în aplicare a altor măsuri privind datoria. Două măsuri suplimentare (suprimarea marjei de dobândă suplimentare în legătură cu tranșa de răscumpărare a datoriei din cadrul programului Fondului european de stabilitate financiară începând cu 2018 și restabilirea transferului de sume echivalente veniturilor percepute de băncile centrale naționale din zona euro din obligațiunile de stat ale Greciei pe care le dețin în temeiul Acordului privind activele financiare nete și al Programului privind piețele titlurilor de valoare) pot fi convenite de două ori pe an în cadrul Eurogrupului, pe baza unui raport favorabil, în cadrul supravegherii mai stricte, privind respectarea de către Grecia a angajamentelor sale de politică ulterioare aplicării programului. În această privință, eliberarea primei tranșe de măsuri care vizează datoria și care sunt condiționate de politică, în valoare de 970 de milioane EUR, a fost pusă în aplicare în urma acordului Eurogrupului din aprilie 2019.
- (3) Grecia și-a asumat, în cadrul Eurogrupului, angajamentul de a continua și de a finaliza toate reformele cheie adoptate în contextul programului de sprijin pentru stabilitate din cadrul Mecanismului european de stabilitate („programul”) și de a garanta atingerea obiectivelor reformelor importante adoptate în cadrul acestui program și al programelor precedente. De asemenea, Grecia s-a angajat să pună în aplicare acțiuni specifice în domenii precum politicile fiscale și fiscal-structurale, asistența socială, stabilitatea financiară, piața muncii și piața produselor, privatizarea și administrația publică. Aceste acțiuni specifice, care sunt prezentate într-o anexă la declarația Eurogrupului din 22 iunie 2018, vor contribui la eliminarea dezechilibrelor macroeconomice excesive ale Greciei și a surselor sau a potențialelor surse de dificultăți economice.

⁽¹⁾ JO L 140, 27.5.2013, p. 1.

⁽²⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1192 a Comisiei din 11 iulie 2018 cu privire la activarea unei supravegheri mai stricte pentru Grecia (JO L 211, 22.8.2018, p. 1).

⁽³⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/338 a Comisiei din 20 februarie 2019 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia (JO L 60, 28.2.2019, p. 17).

- (4) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Grecia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. Bilanțul aprofundat a fost inclus în raportul de țară pentru Grecia din 2019 ⁽⁵⁾, publicat la 27 februarie 2019. Comisia a concluzionat că, deși Grecia și-a restabilit cu succes echilibrul bugetar și și-a redus în mod semnificativ deficitul de cont curent, ea se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive ⁽⁶⁾ ca urmare a crizei. Acestea se referă la datoria publică ridicată, la poziția investițională internațională netă negativă, la nivelul ridicat al creditelor neperformante din bilanțurile băncilor și la rata încă ridicată a șomajului. În special, datoria publică se ridică la 181,1 % din produsul intern brut la finalul anului 2018, acesta fiind nivelul cel mai ridicat din Uniune. Poziția investițională internațională netă de - 137,9 % din produsul intern brut în 2018 rămâne foarte ridicată. În plus, în pofida reducerii semnificative a deficitului de cont curent, aceasta rămâne în continuare insuficientă pentru a susține o reducere într-un ritm satisfăcător a poziției investiționale internaționale nete foarte mari la niveluri considerate prudente. Șomajul, care a continuat să scadă față de nivelul de vârf de 27,8 % pe care îl atinsese în 2013, se situa încă la 18,1 % în martie 2019. Șomajul de lungă durată (11,9 % în primul trimestru al anului 2019) și șomajul în rândul tinerilor (40,4 % în martie 2019) rămân foarte ridicate.
- (5) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și pe baza unei evaluări efectuate de Comisie, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Consiliul a recomandat ⁽⁷⁾ Greciei să ia măsuri în 2019 și 2020 pentru a realiza o redresare economică durabilă și pentru a aborda dezechilibrele macroeconomice excesive prin continuarea și finalizarea reformelor în conformitate cu angajamentele luate în cadrul reuniunii Eurogrupului din 22 iunie 2018 pentru perioada ulterioară programului. De asemenea, Consiliul a recomandat Greciei să își concentreze politica economică în materie de investiții în anumite domenii prioritare, cu scopul de a oferi un sprijin solid pentru creștere, reducând în același timp disparitățile regionale și asigurând incluziunea socială.
- (6) Comisia și-a publicat la 5 iunie 2019 a treia evaluare în cadrul supravegherii mai stricte pentru Grecia ⁽⁸⁾. Evaluarea descrie progresele înregistrate în ceea ce privește angajamentele generale și specifice ale Greciei în materie de reforme. Aceasta concluzionează că Grecia a avut, din august 2018, un început rezonabil în ceea ce privește mediul ulterior programului. Creșterea reală și crearea de locuri de muncă s-au menținut, iar Grecia și-a depășit din nou obiectivul privind excedentul primar în 2018. Deși cu o oarecare întârziere, îndeplinirea angajamentelor specifice în materie de reformă care erau prevăzute pentru sfârșitul anului 2018 a permis implementarea unor măsuri suplimentare privind datoria în aprilie 2019. De asemenea, Grecia a început să recâștige acces pe piață și a beneficiat de îmbunătățiri ale ratingului din partea agențiilor de rating de credit. Cu toate acestea, ritmul implementării reformelor s-a încetinit în ultimele luni, iar consecvența unora dintre măsuri cu angajamentele asumate în Eurogrup nu este asigurată. Raportul a concluzionat, de asemenea, că există riscuri referitoare la atingerea obiectivului convenit privind excedentul primar. Prin urmare, Grecia se află într-un moment important în ceea ce privește opțiunile de politică necesare pentru a realiza o redresare economică susținută și de durată.
- (7) În timp ce sectorul bancar rămâne suficient de capitalizat, poziția de capital a sistemului bancar s-a deteriorat ușor pe parcursul anului 2018, în contextul unei rentabilități scăzute și al unei calități slabe a activelor, în timp ce creditele fiscale amânate continuă să reprezinte o parte considerabilă a fondurilor proprii de nivel 1 de bază. Sectorul bancar se confruntă în continuare cu provocări și cu persistența unor vulnerabilități semnificative, în timp ce îmbunătățirile sunt realizate într-un ritm lent. Aceste vulnerabilități sunt legate de stocurile mari de expuneri neperformante și de nivelurile scăzute de rentabilitate, în timp ce continuă să existe legături puternice cu statul. Deși stocul de expuneri neperformante a scăzut treptat față de nivelul de vârf de 107,2 miliarde EUR pe care îl atinsese în martie 2016, la sfârșitul anului 2018 stocul era încă foarte ridicat, atingând 81,8 miliarde EUR sau 45,4 % din totalul expunerilor bilanțiere. Grecia a adoptat reforme esențiale în ultimii ani și elaborează în prezent o serie de inițiative menite să consolideze cadrul de rezoluție pentru creditele neperformante. Cu toate acestea, vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a reduce mai rapid creditele neperformante, a aduce ponderea expunerilor neperformante la niveluri sustenabile și a permite instituțiilor financiare să își îndeplinească funcția de intermediere și de gestionare a riscurilor.
- (8) În pofida progreselor înregistrate în ultimii ani, Grecia se confruntă în continuare cu provocări majore în ceea ce privește mediul de afaceri și sistemul judiciar. Grecia se situează încă la mare distanță de pragul de performanță optimă în mai multe domenii ale componentelor structurale ale principalilor indicatori comparativi (de exemplu, timpul necesar pentru luarea unei hotărâri judecătorești, executarea contractelor, înregistrarea proprietăților, soluționarea cazurilor de insolvență etc.).

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽⁵⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁶⁾ COM(2019) 150 final.

⁽⁷⁾ Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Greciei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2019.

⁽⁸⁾ Comisia Europeană: Raport privind supravegherea mai strictă – Grecia, iunie 2019, Documentul instituțional nr. 103, iunie 2019.

- (9) După ce a fost deconectată de la împrumuturi pe piața financiară în 2010, Grecia a început să recâștige accesul pe piață prin emisiuni de obligațiuni de stat începând cu luna iulie 2017. După succesul unei emisiuni de obligațiuni în ianuarie 2019, Grecia a intrat din nou pe piețele de capital în martie 2019, emițând obligațiuni publice pe 10 ani pentru prima dată din 2010. În iulie 2019, Grecia a emis obligațiuni pe 7 ani, ceea ce va contribui la refacerea curbei randamentului în Grecia și la creșterea lichidității pe piața sa de obligațiuni. Condițiile de împrumut ale Greciei rămân totuși fragile, pe fondul unor riscuri economice externe și al unor vulnerabilități interne.
- (10) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că sunt încă prezente condițiile care au justificat stabilirea unei supravegheri mai stricte în temeiul articolului 2 din Regulamentul (UE) nr. 472/2013. În special, Grecia continuă să se confrunte cu riscuri în ceea ce privește stabilitatea sa financiară, riscuri care, dacă se concretizează, ar putea avea efecte de propagare negative asupra altor state membre din zona euro. Aceste efecte de propagare s-ar putea manifesta în mod indirect, prin impactul asupra încrederii investitorilor și, deci, asupra costurilor de finanțare ale băncilor și entităților suverane din alte state membre din zona euro.
- (11) Prin urmare, pe termen mediu, este necesar ca Grecia să continue să adopte măsuri pentru a aborda sursele reale sau potențiale de dificultăți și să pună în aplicare reforme structurale care să sprijine o redresare economică solidă și sustenabilă, în scopul atenuării efectelor moștenite ale mai multor factori. Printre aceștia se numără încetinirea severă și de durată a creșterii în timpul crizei, amploarea datoriei Greciei, vulnerabilitățile sectorului său financiar, continua interdependență relativ puternică dintre sectorul financiar și finanțele publice ale Greciei, inclusiv prin participațiile statului, riscul de contagiune al unor tensiuni puternice în oricare dintre aceste sectoare în alte state membre, precum și expunerea statelor membre din zona euro la datoriile suverane ale Greciei.
- (12) Pentru a aborda riscurile rămase și a monitoriza îndeplinirea angajamentelor, pare a fi necesar și adecvat să se prelungească supravegherea mai strictă a Greciei, instituită în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 472/2013.
- (13) Greciei i s-a oferit posibilitatea de a-și exprima opiniile cu privire la evaluarea Comisiei, printr-o scrisoare trimisă la 16 iulie 2019. În răspunsul său din data de 19 iulie 2019, Grecia a fost de acord, în linii mari, cu evaluarea Comisiei referitoare la provocările economice cu care se confruntă și care constituie baza pentru prelungirea supravegherii mai stricte.
- (14) Grecia va continua să beneficieze de sprijin tehnic în cadrul Programului de sprijin pentru reforme structurale [astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) 2017/825 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁹⁾] pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor, inclusiv pentru continuarea și finalizarea reformelor cheie, în conformitate cu angajamentele de politică monitorizate în cadrul supravegherii mai stricte.
- (15) Comisia intenționează să colaboreze îndeaproape cu Mecanismul european de stabilitate, în contextul sistemului său de alertă timpurie, pentru punerea în aplicare a supravegherii mai stricte,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Perioada de supraveghere mai strictă a Greciei instituită în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 și activată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1192 se prelungește cu o perioadă suplimentară de șase luni, începând cu 21 august 2019.

⁽⁹⁾ Regulamentul (UE) 2017/825 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de instituire a Programului de sprijin pentru reforme structurale pentru perioada 2017-2020 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 1305/2013 (JO L 129, 19.5.2017, p. 1).

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Elene.

Adoptată la Bruxelles, 26 iulie 2019.

Pentru Comisie
Pierre MOSCOVICI
Membru al Comisiei
